AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ

Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Məhsulları üzrə Dünya Bazarı Konyukturasına dair Qısa İcmal

Aprel 2023

M ü n d ə r i c a t

FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı 2

Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal 3

Rusiya buğdasının ixrac qiyməti 6

Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 7

Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 8

Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 9

Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal 10

Pambığın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 11

Xam ipəyin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 12

Quru baramanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 13

Günəbaxan yağının Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal 14

Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 15

Çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 16

Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 17

Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 18

Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 19

Qoyun ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal 20

Donuz ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal 21

Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 22

Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 23

Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal 25

FAO-nun qlobal ərzaq qiymətləri indeksinə dair hesabatı

(FAO-nun 5 may 2023-cü il tarixli açıqlaması)

FAO-nun Ərzaq Qiymətləri İndeksi 2023-cü ilin aprel ayında artmışdır.

- **Qlobal Ərzaq Qiyməti İndeksi** 2023-cü ilin aprel ayında orta hesabla 127.2 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 0.6% (0.8 bənd), ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 19.7% (31.2 bənd) **azdır**.
- **Ət Məhsullarının Qiymət İndeksi** aprel ayında orta hesabla 114.5 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 1.3% (1.5 bənd) çoxdur, ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 6.1% (7.4 bənd) **azdır.**
- **Süd Məhsullarının Qiymət İndeksi** aprel ayında orta hesabla 124.6 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 1.7% (2.2 bənd), ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 15.1% (22.1 bənd) **azdır**.
- **Taxıl Qiyməti İndeksi** aprel ayında orta hesabla 136.1 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 1.8% (2.5 bənd) az, ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 19.8% (33.6 bənd) **azdır**.
- **Bitki Yağlarının Qiymət İndeksi** aprel ayında orta hesabla 130.1 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 1.3% (1.7 bənd), ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 45.2% (107.4 bənd) **azdır**.
- **Şəkər Məhsullarının Qiymət İndeksi** aprel ayında orta hesabla 149.4 bənd təşkil edib ki, bu da əvvəlki ayla müqayisədə 17.6% (22.4 bənd), ötən ilin aprel ayı ilə müqayisədə isə 22.9% (27.9 bənd) **çoxdur.**

FAO-nun ərzaq qiymətləri indeksi, məhsullar üzrə, aylıq (2014-2016-cı illər 100 götürülüb)

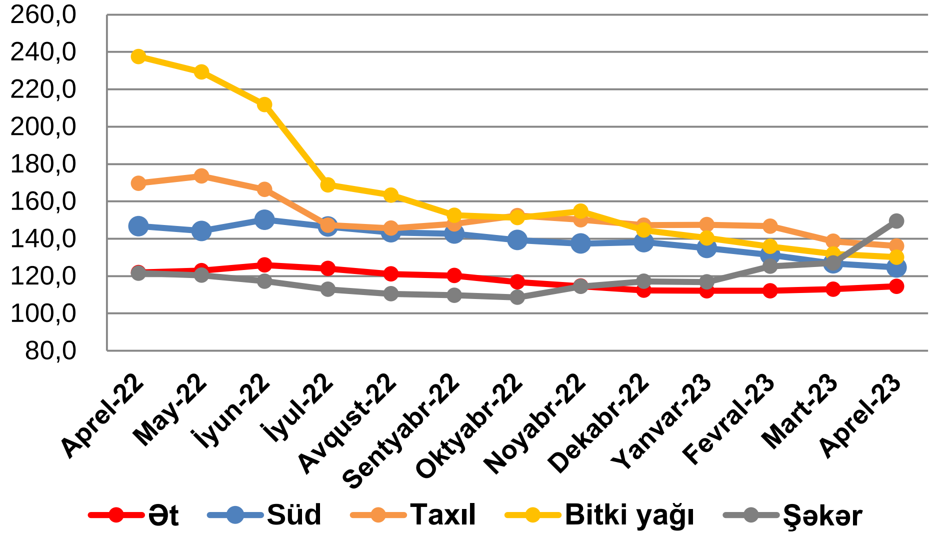

FAO-nun ərzaq qiymətləri indeksi, illik (2014-2016-cı illər 100 götürülüb)

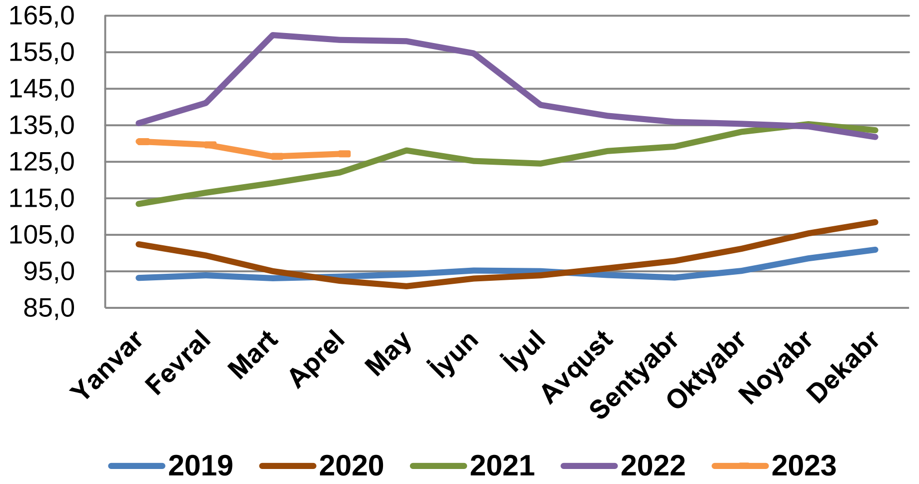

Mənbə: http://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/en/

Buğda üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

(ABŞ-ın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin 12 may 2023-cü il tarixli hesabatı əsasında hazırlanıb)

- 2023/2024-cü məhsul ili üzrə qlobal buğda istehsalının 2022/2023-cü ilə nəzərən 1.5 milyon ton artaraq 789.8 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.

Dünya üzrə buğda bazarının tələb-təklif balansı, milyon ton

		2021/2022	2022/2023	2023/2024
TƏKLİF	İlin əvvəlinə qalıq	286	273	266
	İstehsal	780	788	790
	Cəmi təklif	1066	1061	1056
TİCARƏT	İdxal / İxrac	203	215	210
TƏLƏB	Ərzaq və toxum	632	639	641
	Yem	161	156	151
	Cəmi istifadə	793	795	792
İLİN SONUNA QALIQ		273	266	264
DÜNYA ÜZRƏ EHTİYATLARIN İSTEHLAKA NİSBƏTİ		**34%**	**34%**	**33%**

Mənbə: https://www.uswheat.org/market-information/supply-and-demand/

- Bununla belə, məcmu təklifin həcm göstəricisinin 2022/2023-cü məhsul ili ilə müqayisədə 5 milyon ton azalaraq 1056 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır. Bunun başlıca səbəbi ötən mövsümə nəzərən cari mövsümdə ilin əvvəlinə olan qalıq həcminin 2.6% azalaraq 266 milyon tona düşməsidir.
- Qlobal buğda ehtiyatları həcminin 2022/2023-cü məhsul ili ilə müqayisədə 2023/2024-cü məhsul ilində 0.8% azalacağı və 264 milyon tona düşəcəyi gözlənilir. Nəticədə dünya üzrə ehtiyatların istehlaka nisbəti göstəricisi 33% səviyyəsində olacaq.
- Ötən mövsümə nəzərən cari mövsümdə əsas buğda ixracatçısı olan ölkələrdə ilin əvvəlinə olan qalıq həcminin 3 milyon ton artaraq 63 milyon ton, istehsal həcminin isə 2022/2023-cü məhsul ili ilə müqayisədə 12 milyon ton azalaraq 382 milyon ton olacağı gözlənilir. Bununla da əsas ixracatçı ölkələr üzrə ümumi təklif səviyyəsi 9 milyon ton azalaraq 445 milyon ton olacaq.

- Dünya buğda ticarətinin 2023/2024-cü məhsul ilində əvvəlki məhsul ili ilə müqayisədə 5 milyon ton azalaraq 210 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.
- Çində ilin əvvəlinə olan qalıq həcminin 2022/2023-cü məhsul ili ilə müqayisədə 2 milyon ton artaraq 139 milyon ton olacağı gözlənilir.
- Qara dəniz regionu ölkələri qrupu üzrə əvvəlki məhsul ilinə nəzərən 2023/2024-cü məhsul ilində istehsal həcminin 11.8% azalaraq 126.3 milyon ton, ixracın isə 5.6% azalaraq 66.9 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.

Qara dəniz ölkələri qrupu üzrə icmal

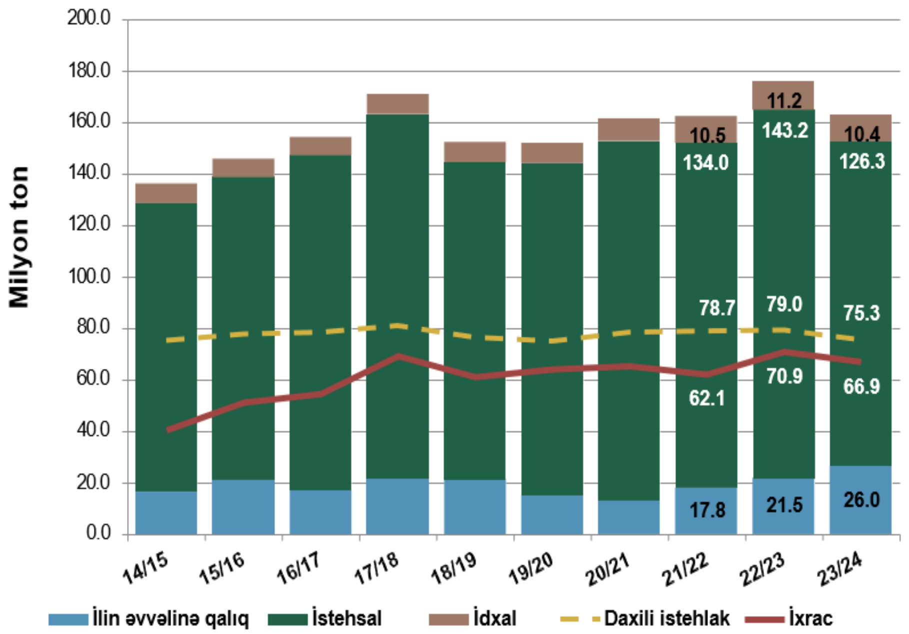

Qara dəniz ölkələri qrupu üzrə ixrac

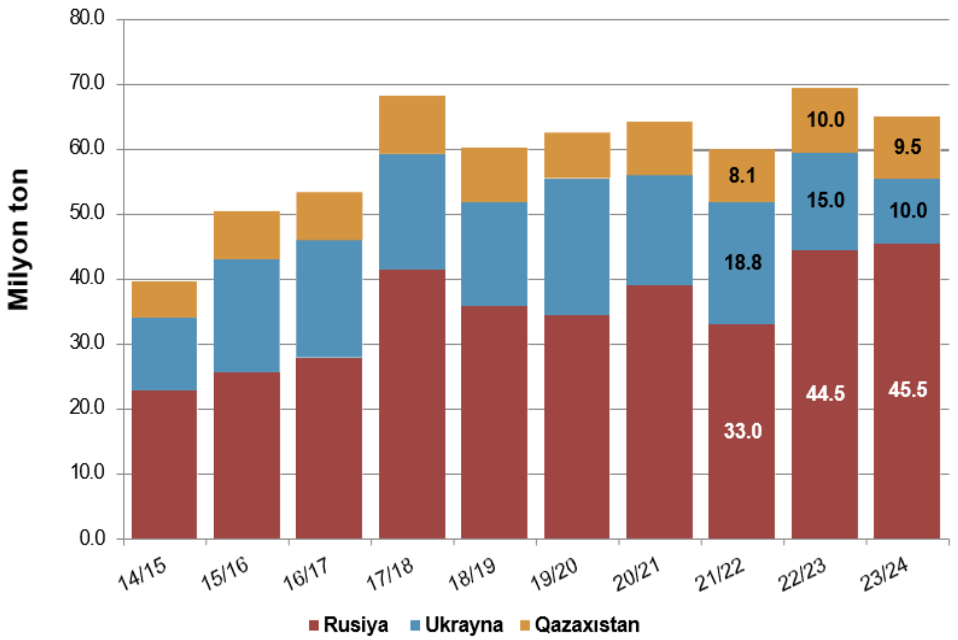

Mənbə: www.uswheat.org

Bu qrupda əsas istehsalçılar Rusiya, Ukrayna və Qazaxıstandır.

➢ Dünya birjalarında 2022-ci ilin avqust ayından etibarən buğdanın qiymətində başlayan artım trendi noyabr ayında yenidən azalma ilə əvəzlənmişdir. Ucuzlaşma 2023-cü ilin aprel ayında da davam etmiş, qiymət əvvəlki aya nisbətən 2.4% azalaraq təqribən 277 ABŞ dolları/ton səviyyəsində qərarlaşmışdır.

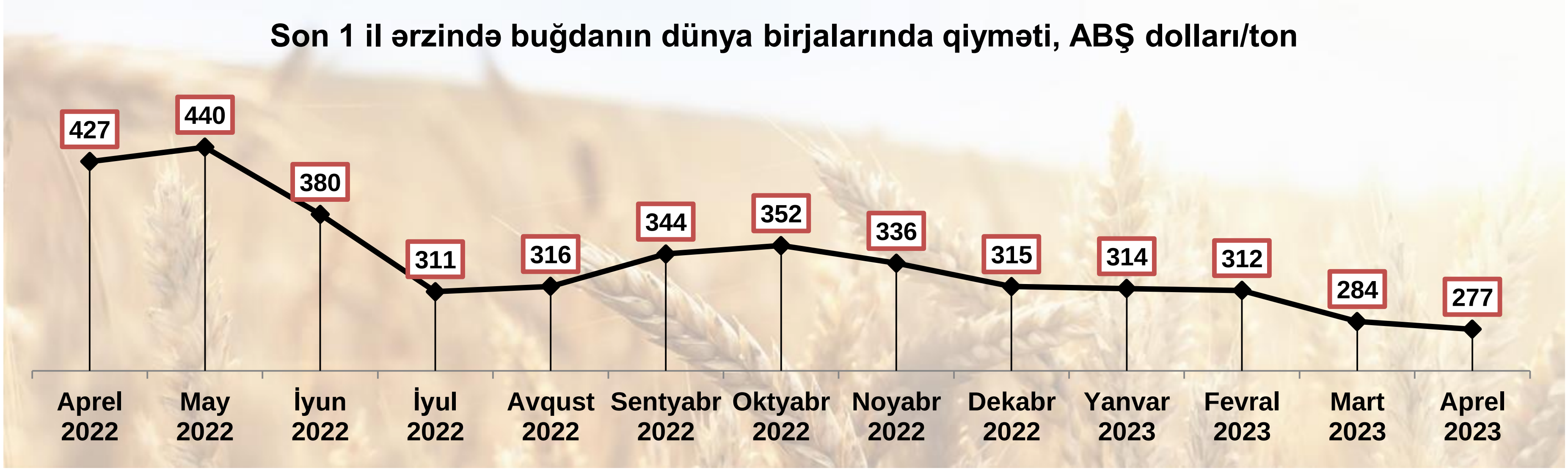

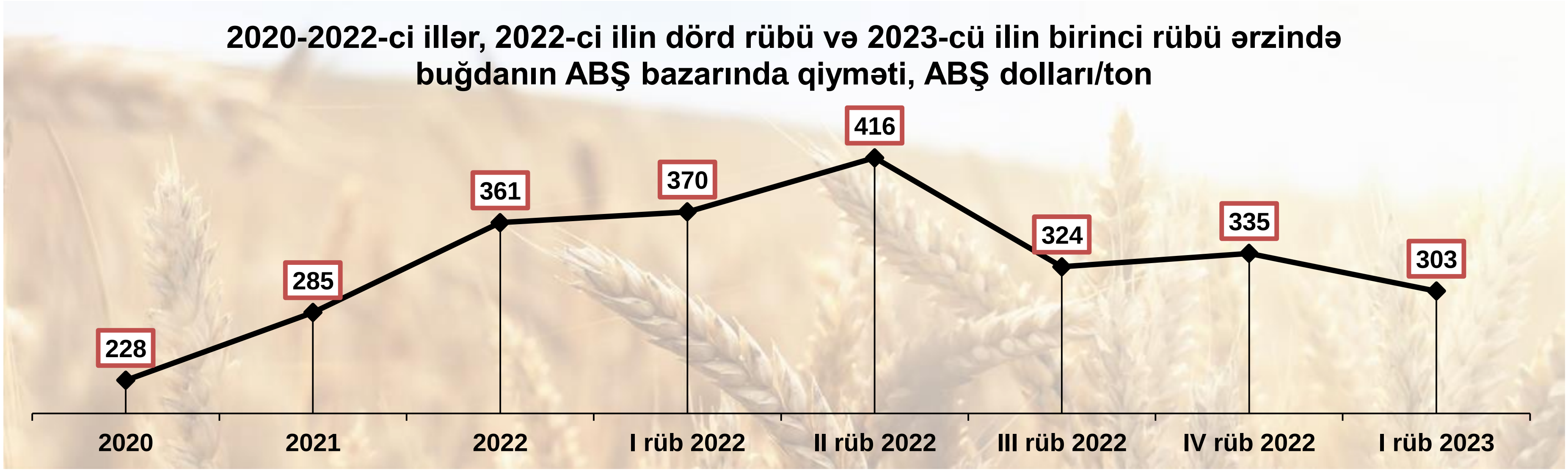

Mənbə: https://fpma.fao.org/giews/fpmat4/#/dashboard/tool/international

Rusiya buğdasının ixrac qiyməti

➢ **Rusiya buğdasının ixrac qiymətindəki azalma 2023-cü ilin aprel ayında da davam etmişdir. Aprel ayında buğdanın qiyməti əvvəlki aya nisbətən 3.3% azalaraq təqribən 278 ABŞ dolları/ton təşkil etmişdir.**

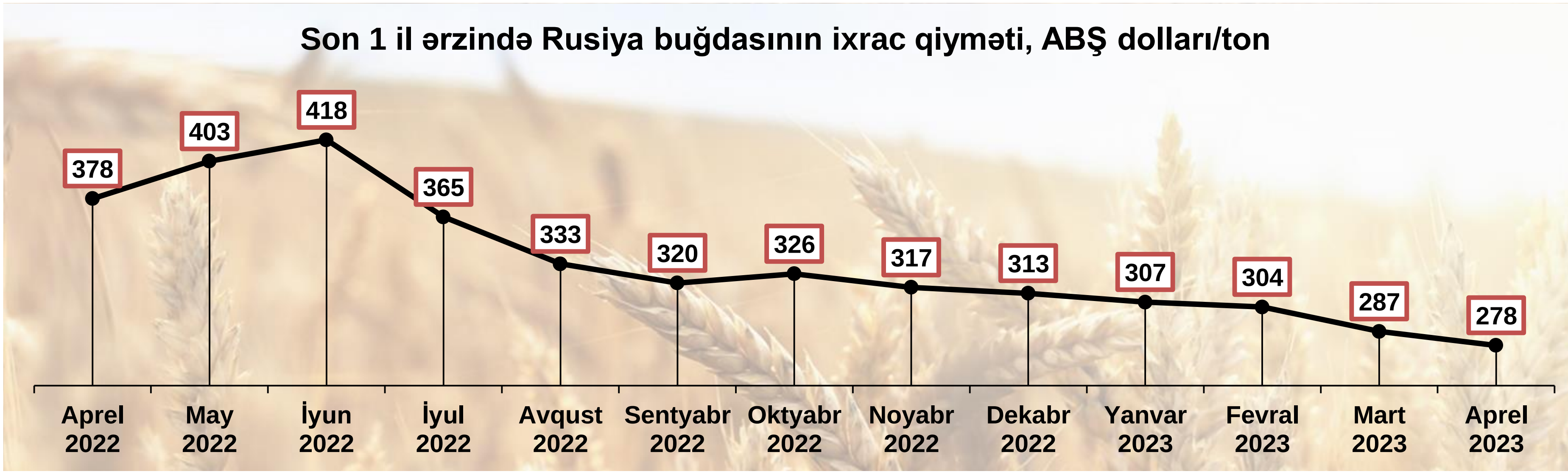

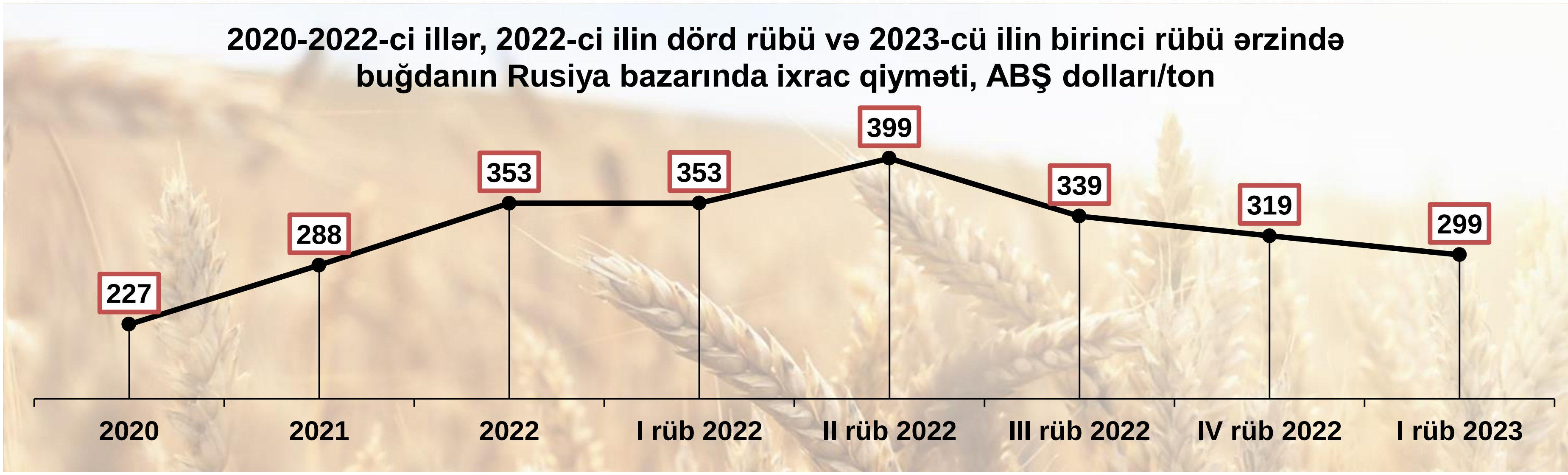

Mənbə: *https://fpma.fao.org/giews/fpmat4/#/dashboard/tool/international*

Arpanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2023-cü ilin aprel ayında Avropa İttifaqı bazarında arpanın 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən 7.0% azalaraq 266 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır. Qara dəniz arpasının qiyməti isə əvvəlki ayla müqayisədə 1.8% azalaraq 243 ABŞ dolları səviyyəsinə düşmüşdür.**

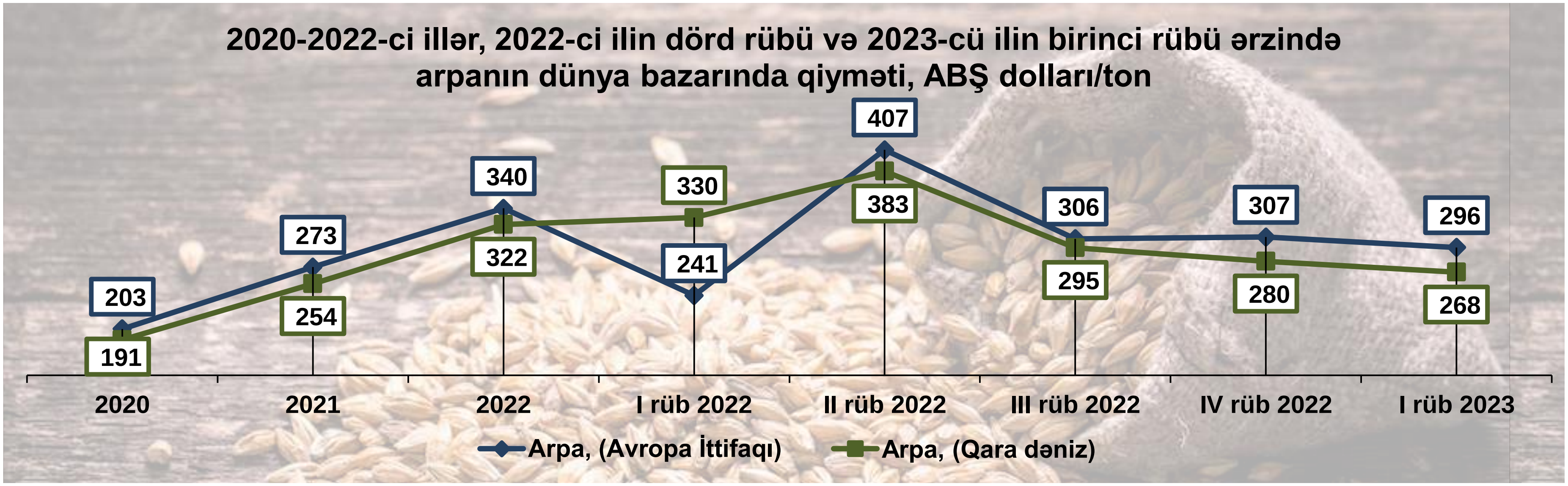

Mənbə: https://fpma.fao.org/giews/fpmat4/#/dashboard/home

Düyünün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2023-cü ilin fevral-mart aylarından düyünün qiymətində müşahidə olunan azalma trendi aprel ayında yenidən artımla əvəz olunmuşdur. Aprel ayında düyünün 1 tonunun dünya bazarı qiyməti əvvəlki aya nisbətən 4.8% artaraq 483 ABŞ dolları səviyyəsinə qalxmışdır.**

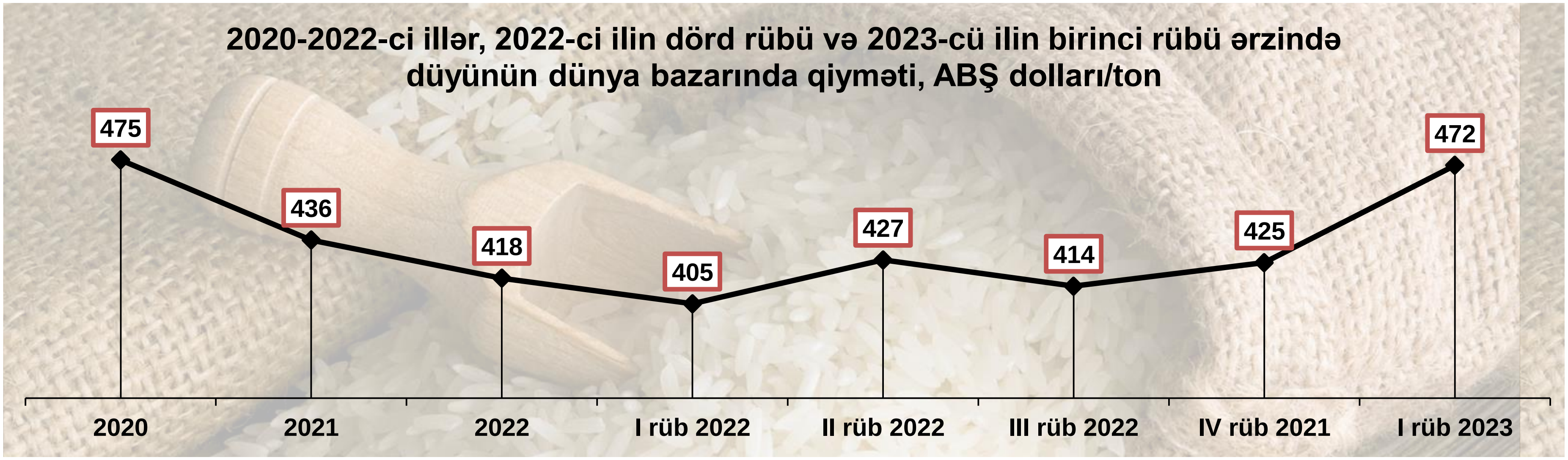

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Qarğıdalının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Qarğıdalının dünya bazarı qiymətində fevral ayından başlayan azalma aprel ayında cüzi artımla əvəz olunmuşdur. Aprel ayında qarğıdalının qiyməti əvvəlki aya nisbətən 3.1% artaraq 291 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

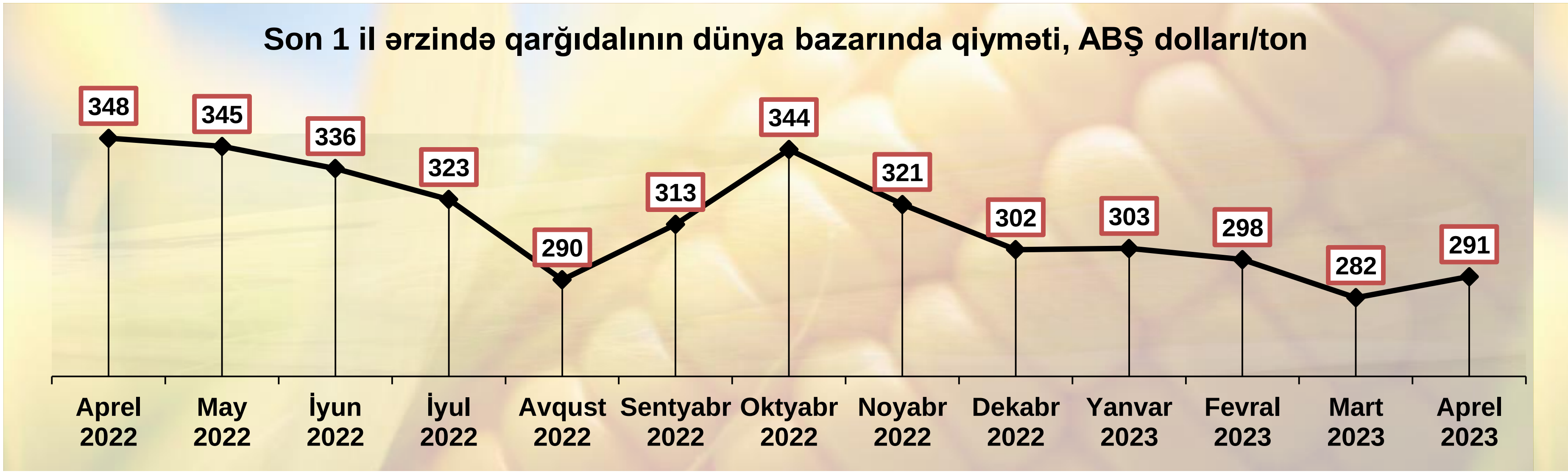

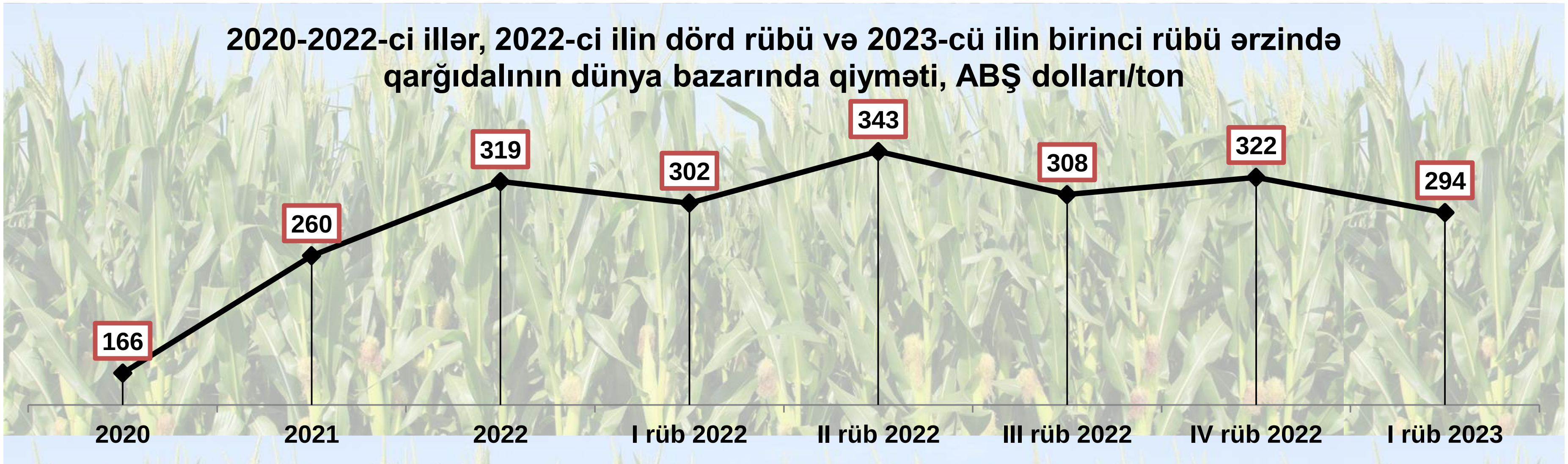

Mənbə: *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Pambıq üzrə dünya bazarı konyukturasına dair qısa icmal

➢ **Dünya üzrə pambıq balansına əsasən, 2022/23-cü məhsul ilində pambıq istehsalının 2021/22-ci məhsul ili ilə müqayisədə 0.1% artaraq 25.3 milyon ton olacağı proqnozlaşdırılır.**

Cədvəl 1. Dünya üzrə pambıq balansı (*Çin də daxil olmaqla*), milyon ton

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023 May	2023/2024 May
İlin əvvəlinə qalıq	18.1	18.0	21.4	18.8	18.8	20.2
İstehsal	25.8	26.1	24.2	25.2	25.3	25.2
Təklif	43.9	44.2	45.6	44.0	44.1	45.4
Fabrik istehlakı	26.1	22.7	26.8	25.2	23.9	25.3
İlin sonuna qalıq	18.0	21.4	18.8	18.8	20.2	20.1
Qalıq/İstehlak nisbəti	*69.2%*	*94.3%*	*70.0%*	*74.3%*	*84.5%*	*79.4%*

Cədvəl 2. Çinin pambıq balansı, milyon ton

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 May
İlin əvvəlinə qalıq	7.8	7.9	8.2	8.4
İstehsal	6.0	6.4	5.8	6.7
İdxal	1.6	2.8	1.7	1.5
Təklif	15.3	17.2	15.8	16.6
Fabrik istehlakı	7.4	8.9	7.3	7.9
İlin sonuna qalıq	7.9	8.2	8.4	8.6
İstehlak	7.4	8.9	7.4	8.0
Qalıq/İstehlak nisbəti	*106.4%*	*92.2%*	*113.9%*	*107.7%*

Cədvəl 3. Çin istisna olmaqla dünya pambıq balansı, milyon ton

	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23 May
İlin əvvəlinə qalıq	10.2	13.5	10.5	10.4
İstehsal	20.1	17.8	19.4	18.6
Təklif	30.4	31.3	29.9	29.0
Fabrik istehlakı	15.3	17.9	17.9	15.9
Çinə ixrac	1.6	2.8	1.7	1.5
İstehlak	16.8	20.7	19.6	17.4
İlin sonuna qalıq	13.5	10.5	10.4	11.6
Qalıq/İstehlak nisbəti	*80.1%*	*51.0%*	*52.9%*	*66.5%*

Mənbə: *https://www.cottoninc.com/market-data/monthly-economic-newsletter/*

Pambığın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ Son 6 ay ərzində pambığın dünya bazarı qiyməti demək olar ki, stabil qalmışdır. Aprel ayında da pambığın 1 kiloqramının “A Index” qiyməti əvvəlki aya nisbətən dəyişməmişdir.

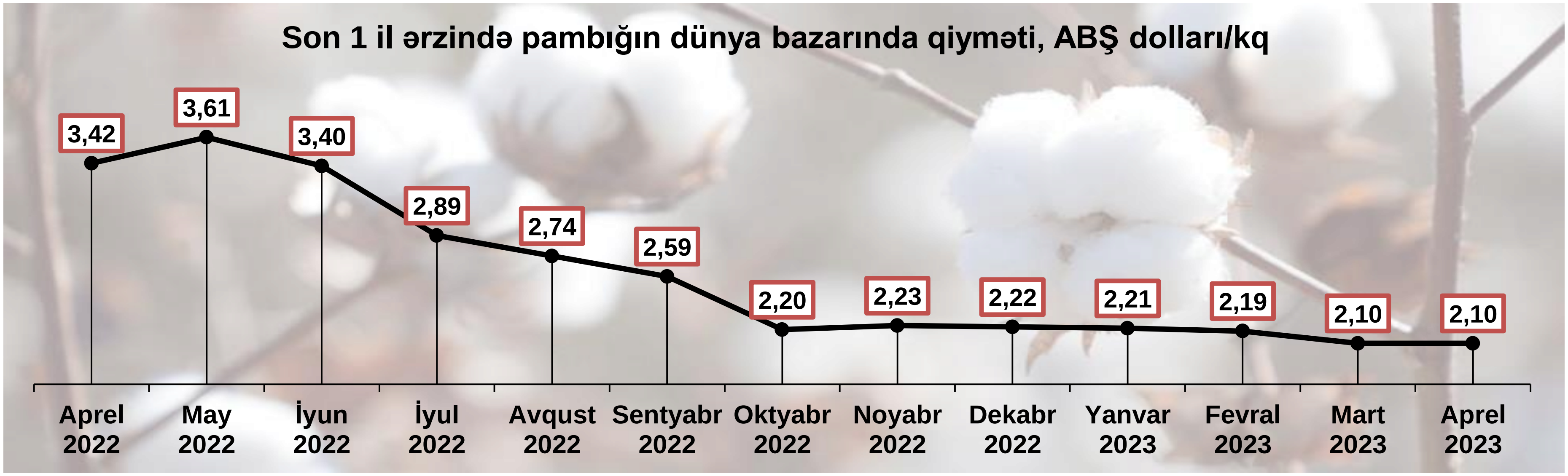

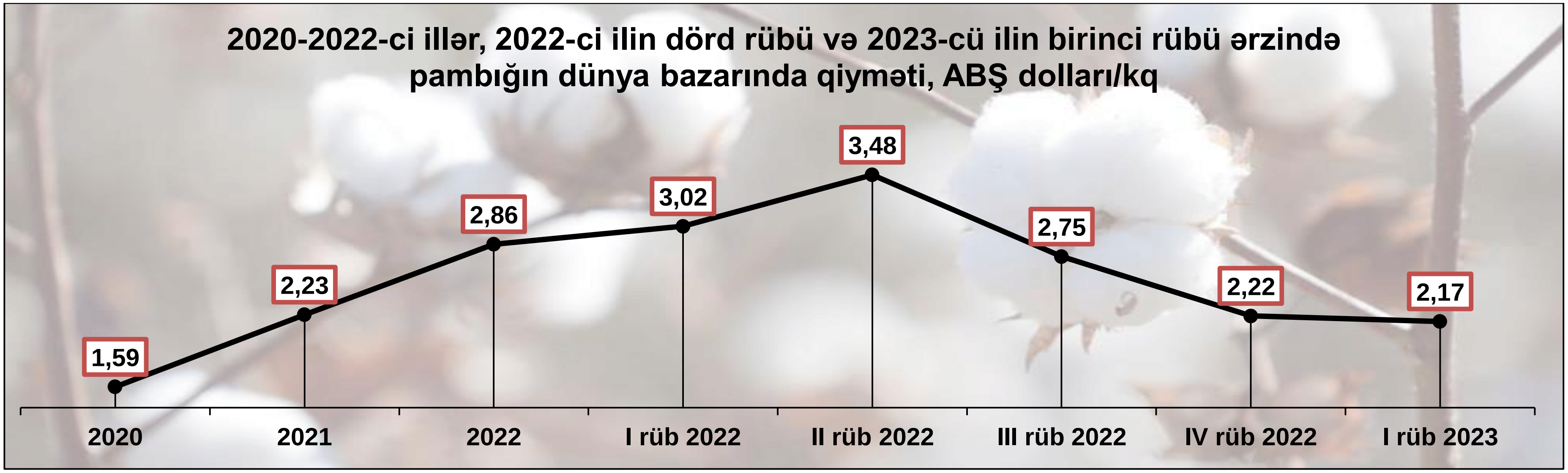

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Xam ipəyin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2023-cü ilin aprel ayında dünya bazarında xam ipəyin qiyməti əvvəlki aya nisbətən 2.0% azalaraq 62.8 min ABŞ dolları/ton səviyyəsinə enmişdir.**

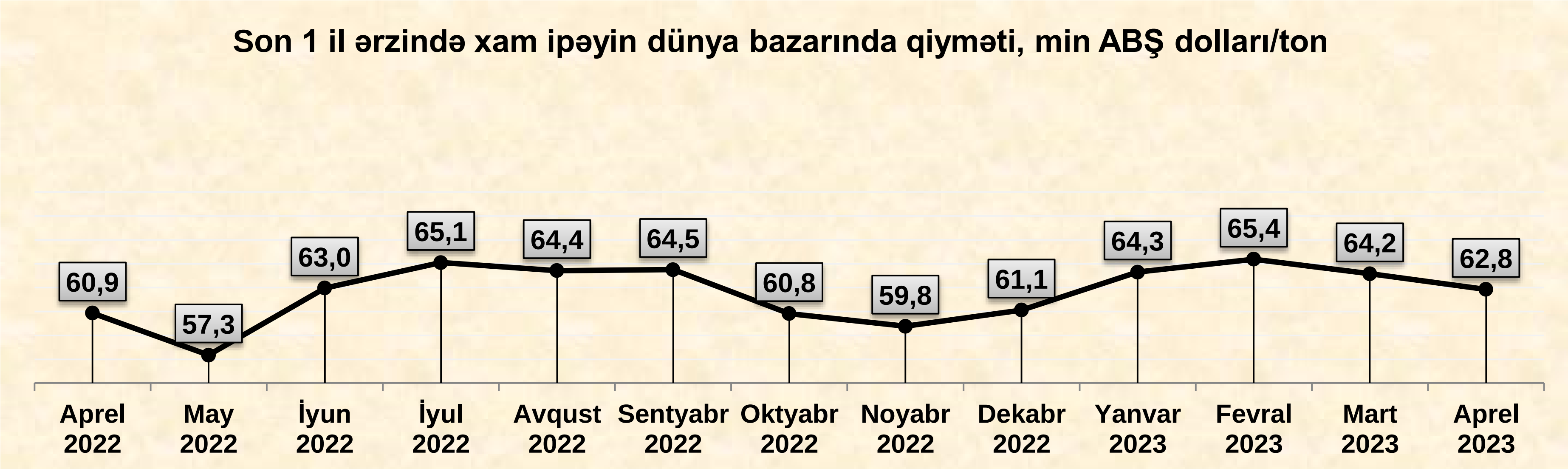

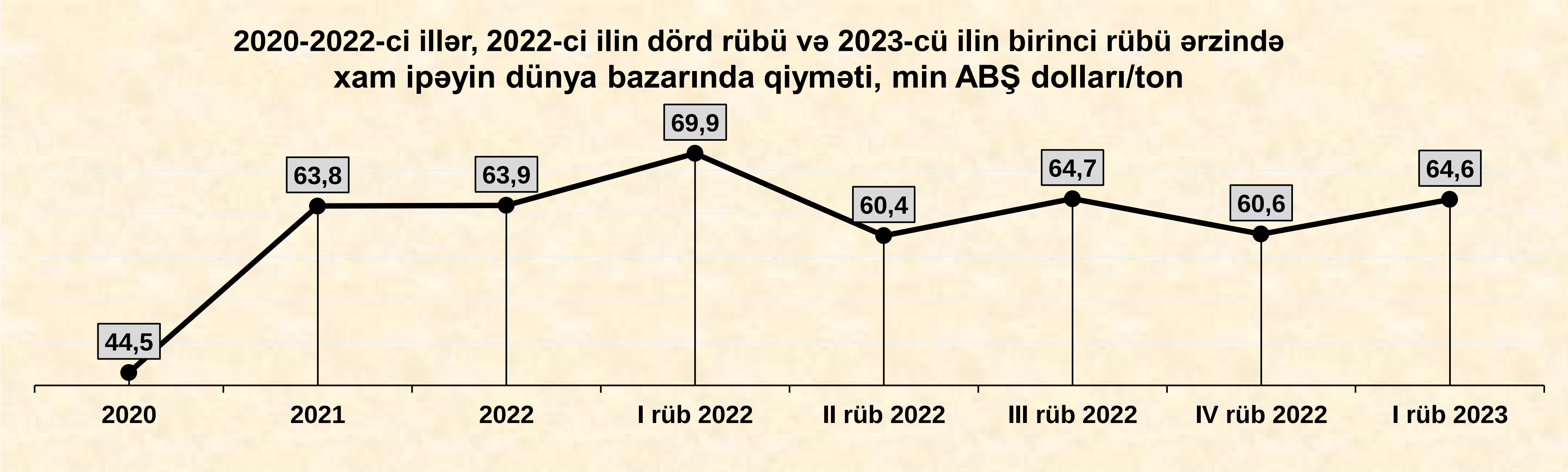

Mənbə: http://www.sunsirs.com/uk/sdetail-month--.html

Quru baramanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2023-cü ilin aprel ayında dünya bazarında quru baramanın qiyməti əvvəlki aya nisbətən 1.1% azalaraq tona 20.2 min ABŞ dolları səviyyəsinə enmişdir.**

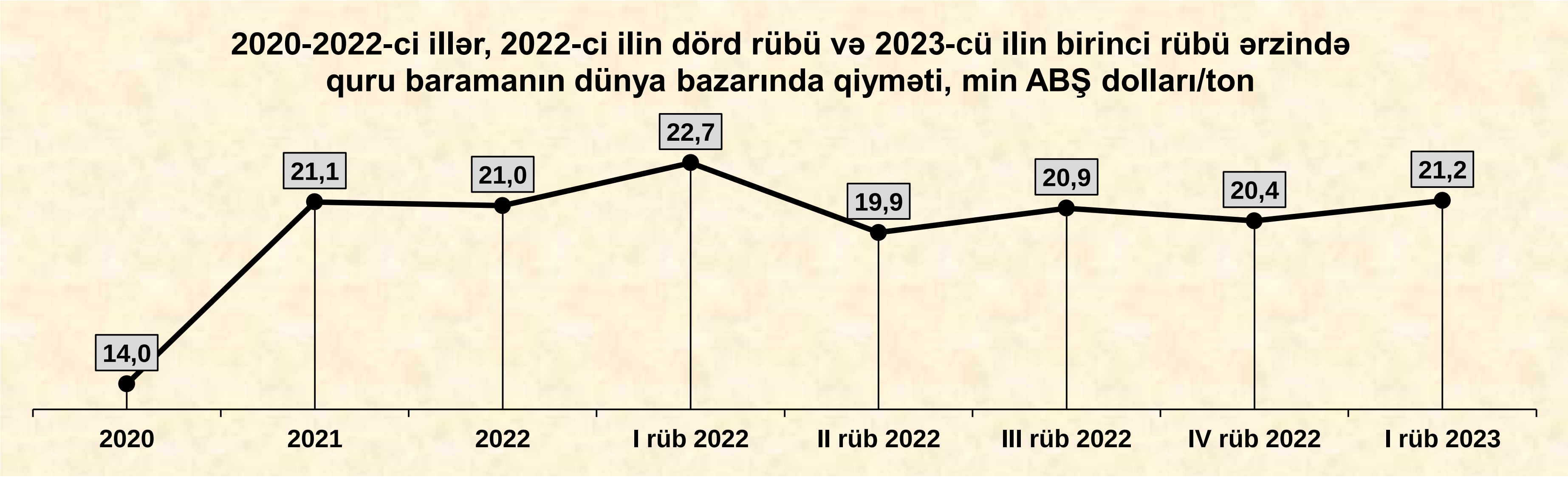

Mənbə: http://www.sunsirs.com/uk/sdetail-month--.html

Günəbaxan yağının Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ 2022-ci ilin oktyabr ayından günəbaxan yağının qiymətində başlayan azalma trendi 2023-cü ilin aprel ayında da davam etmişdir. Belə ki, günəbaxan yağının 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən 1.0% azalaraq 1045 ABŞ dolları səviyyəsinə enmişdir.

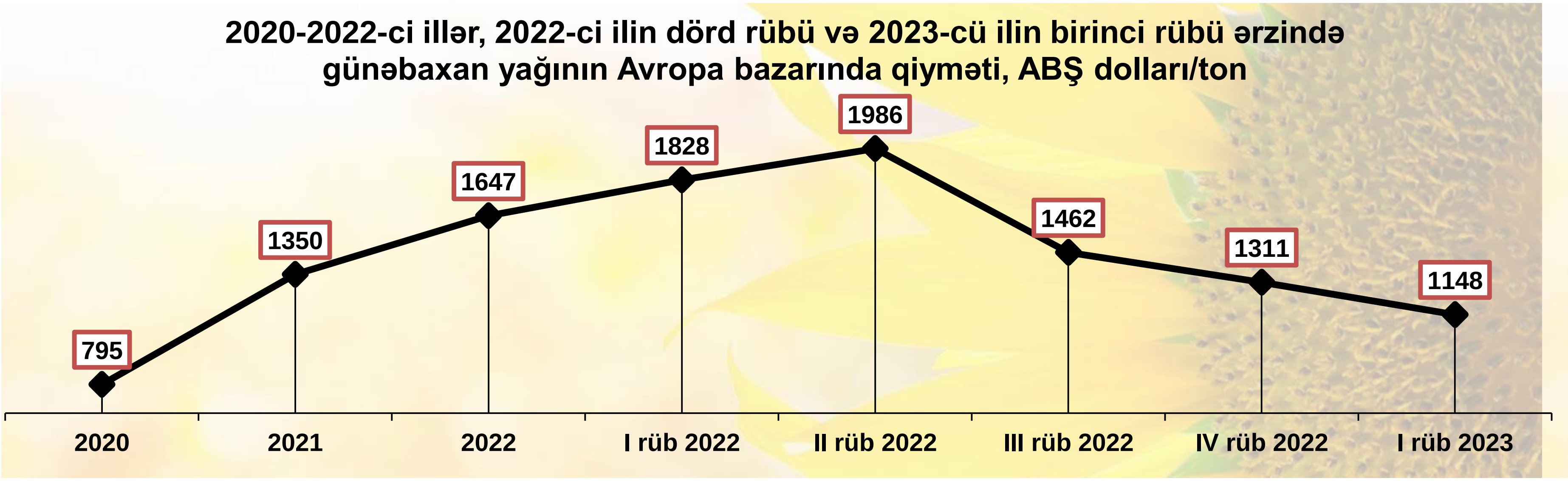

Mənbə: https://www.fas.usda.gov/data/oilseeds-world-markets-and-trade

Zeytun yağının dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2023-cü ilin aprel ayında zeytun yağının 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən İtaliya bazarında 3.0%, İspaniya bazarında 3.4%, Yunanıstan bazarında 7.6% artmaqla müvafiq olaraq 6718, 5818 və 5489 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

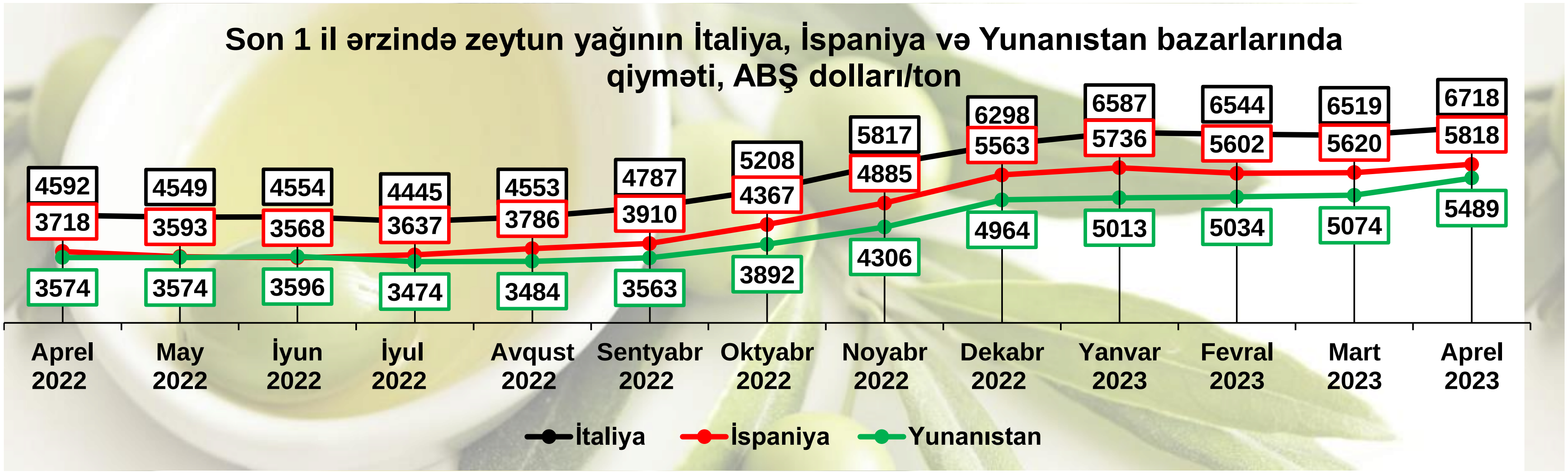

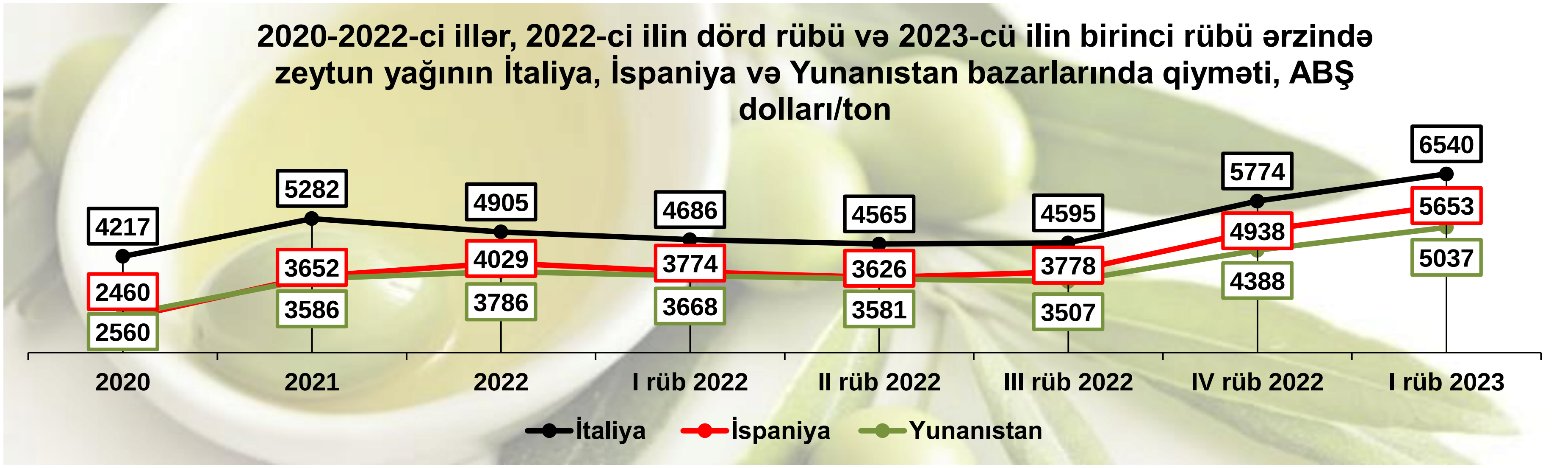

Mənbə: *https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html*

Çayın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Çayın qiymətində 2022-ci ilin sentyabr ayından başlayan azalma trendi aprel ayından artımla əvəz olunmuşdur. Aprel ayında çayın 1 kiloqramının dünya bazarı qiyməti əvvəlki ayla müqayisədə 9.6% artaraq 3.0 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.**

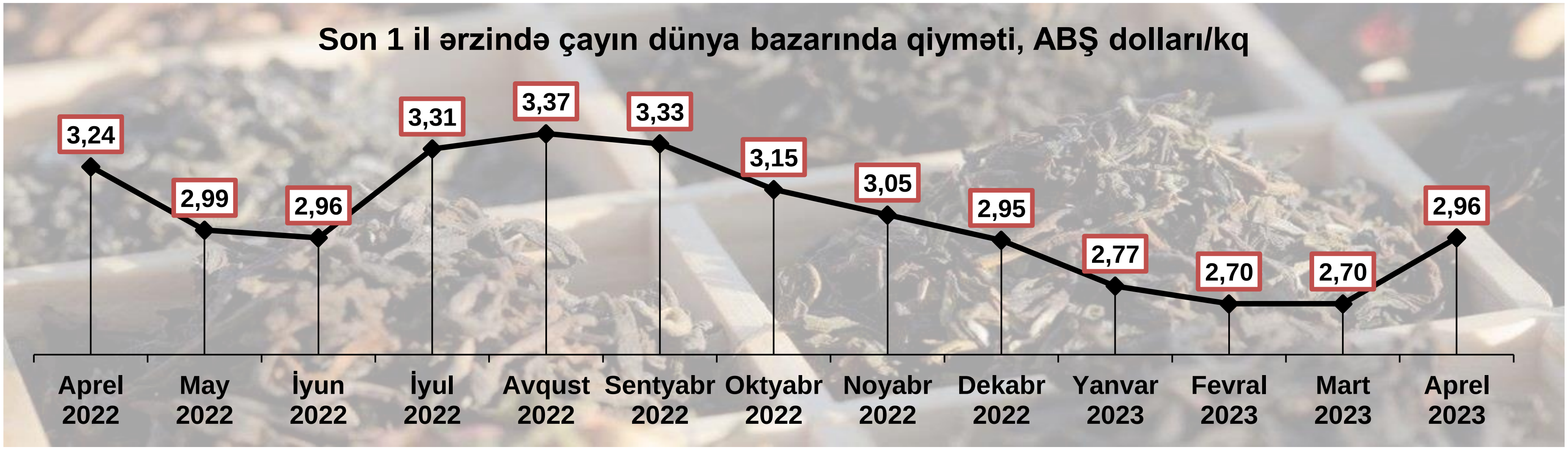

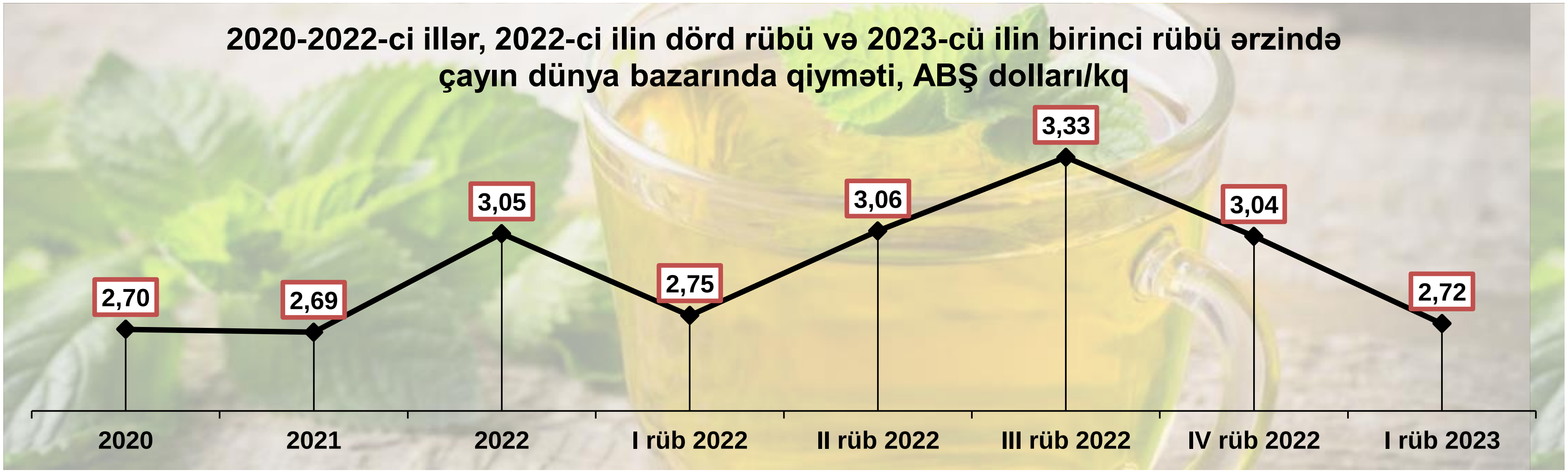

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Şəkərin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2023-cü ilin aprel ayında şəkərin dünya bazarı qiyməti son bir il ərzində özünün ən yüksək səviyyəsinə çatmışdır. Belə ki, əvvəlki ayla müqayisədə 17.8% artaraq 0.53 ABŞ dolları/kq səviyyəsinə yüksəlmişdir.**

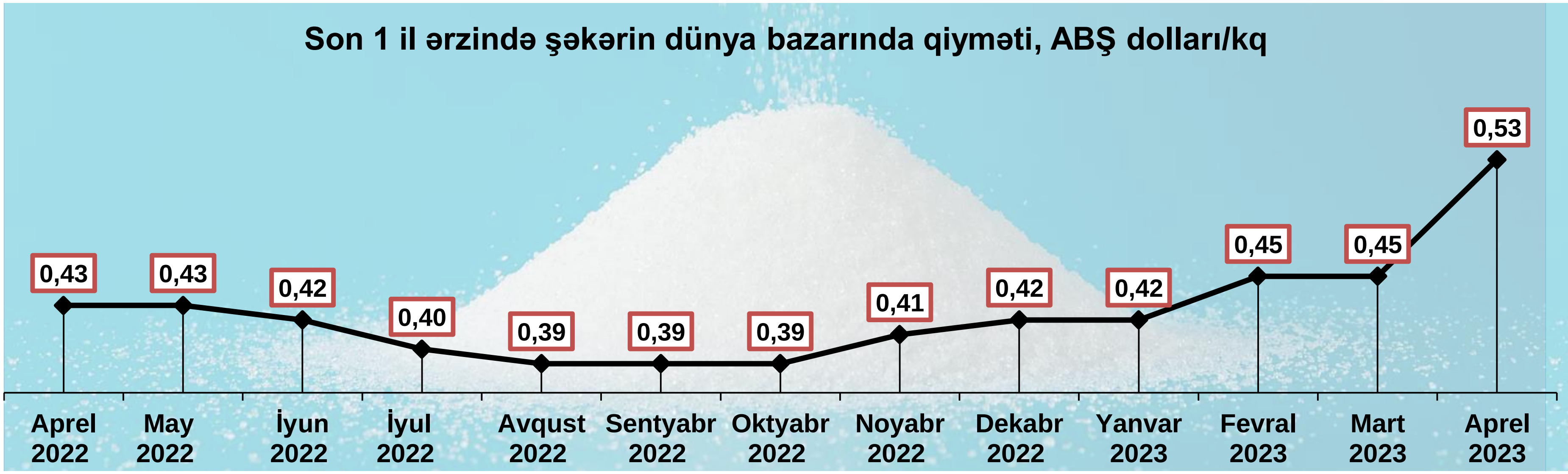

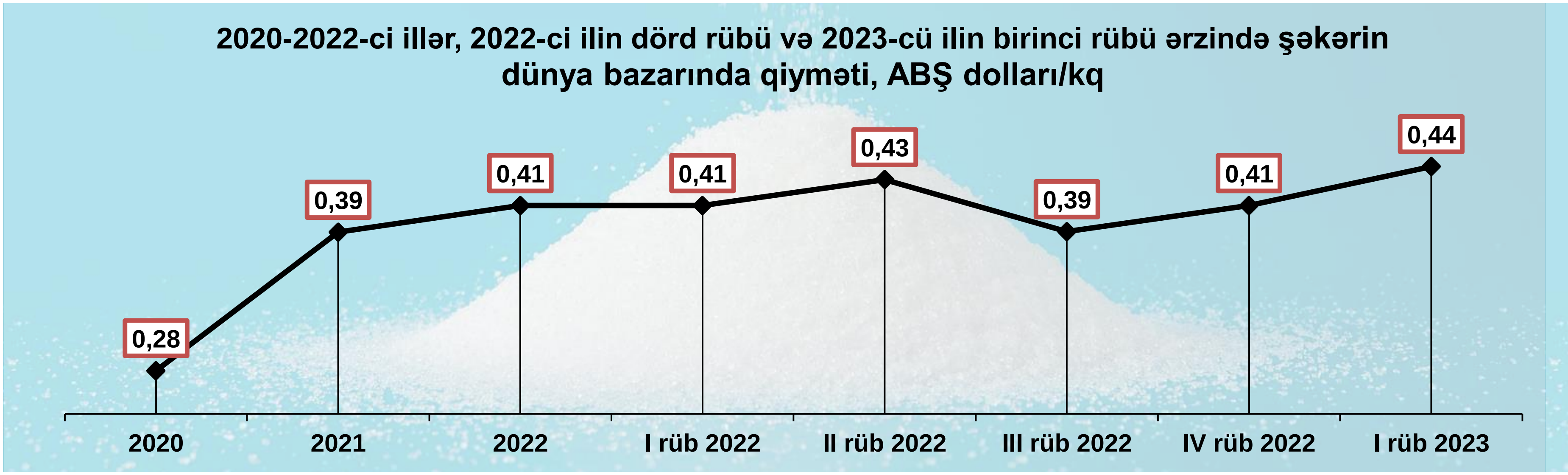

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Soyanın dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Soya qiymətlərində fevral ayında müşahidə edilən artım mart-aprel aylarında azalma ilə əvəz olunmuşdur. Aprel ayında soyanın 1 tonunun qiyməti əvvəlki aya nisbətən 2.1% azalaraq 615 ABŞ dolları səviyyəsinə enmişdir.**

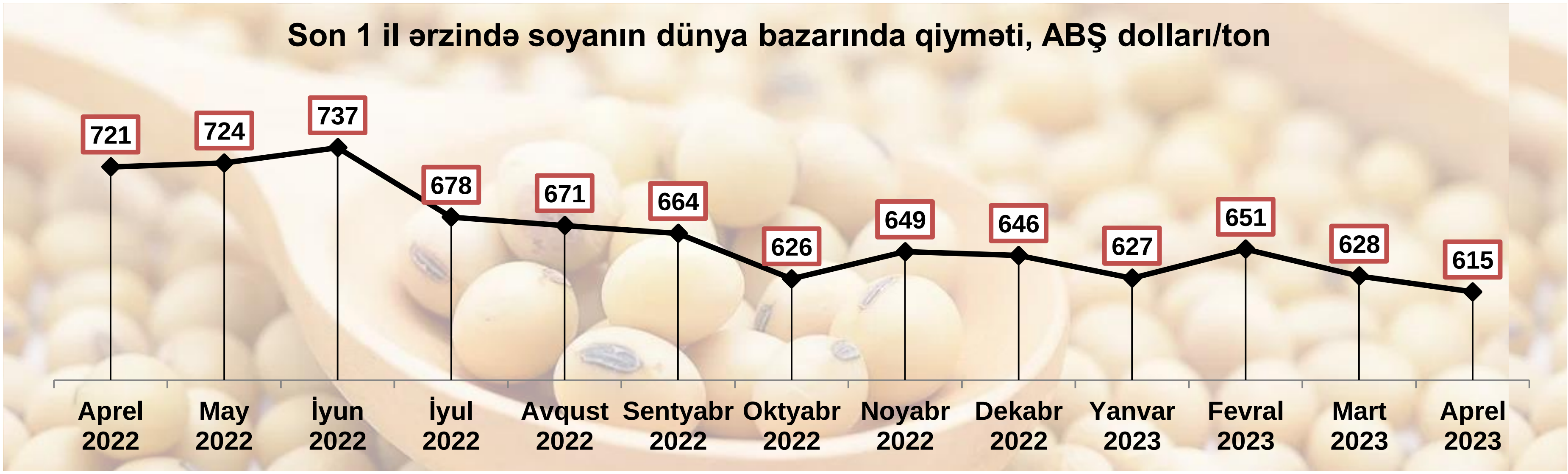

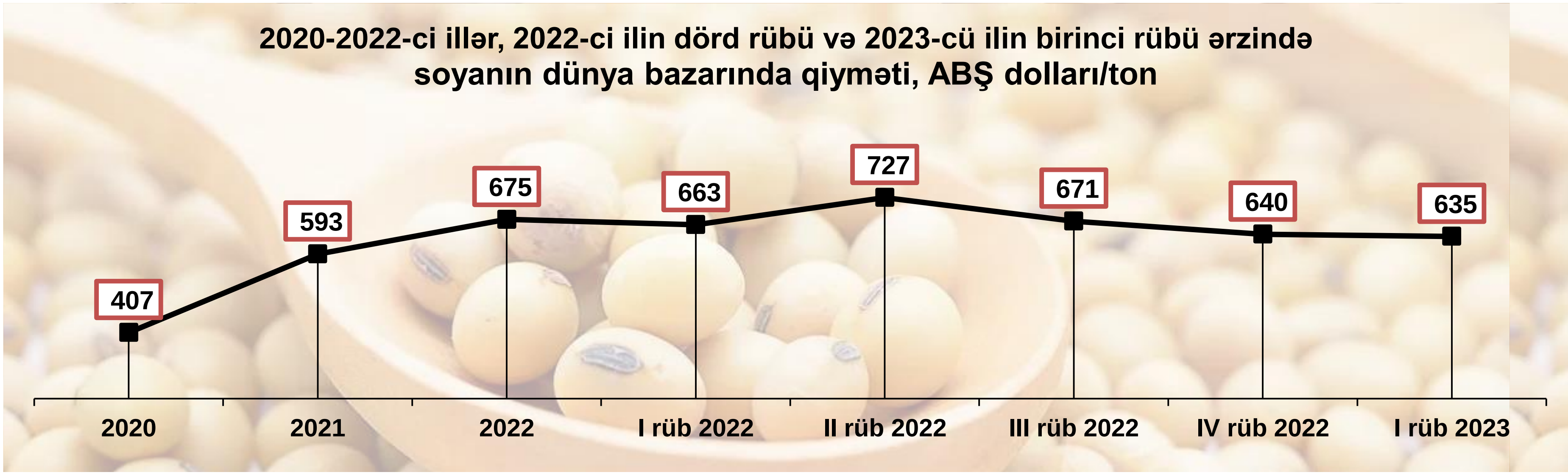

Mənbə: *https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1*

Mal ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2023-cü ilin fevral ayından başlayaq mal ətinin dünya bazar qiymətində müşahidə olunan artım aprel ayında da davam etmişdir. Aprel ayında mal ətinin 1 kiloqramının dünya bazarı qiyməti əvvəlki aya nisbətən 1.5% artaraq 5.7 ABŞ dolları səviyyəsinə yüksəlmişdir.**

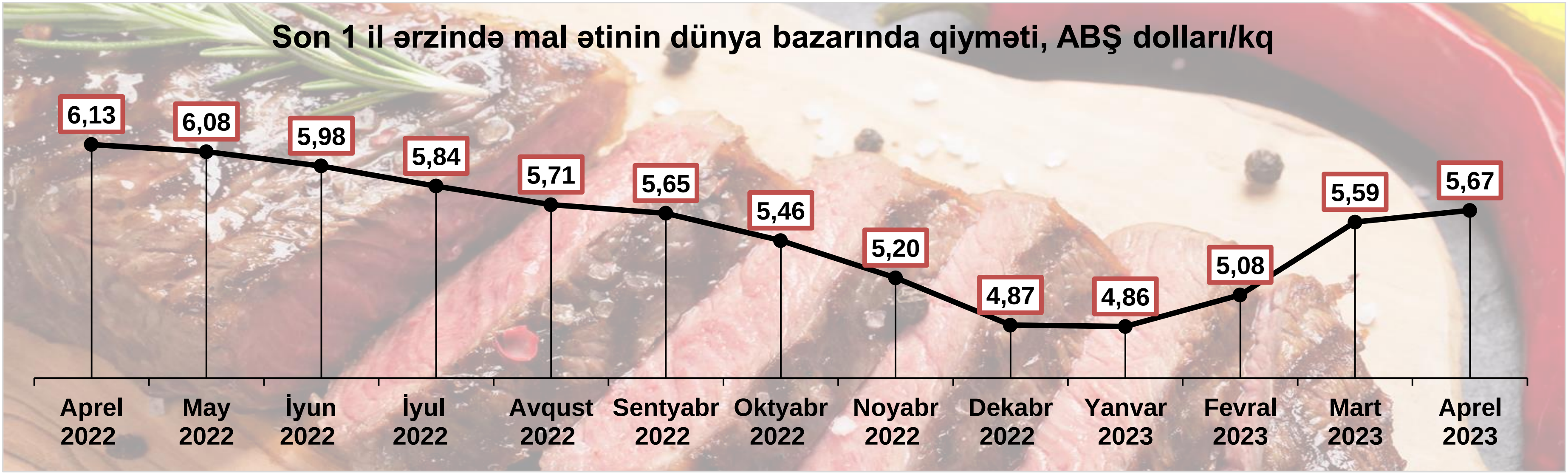

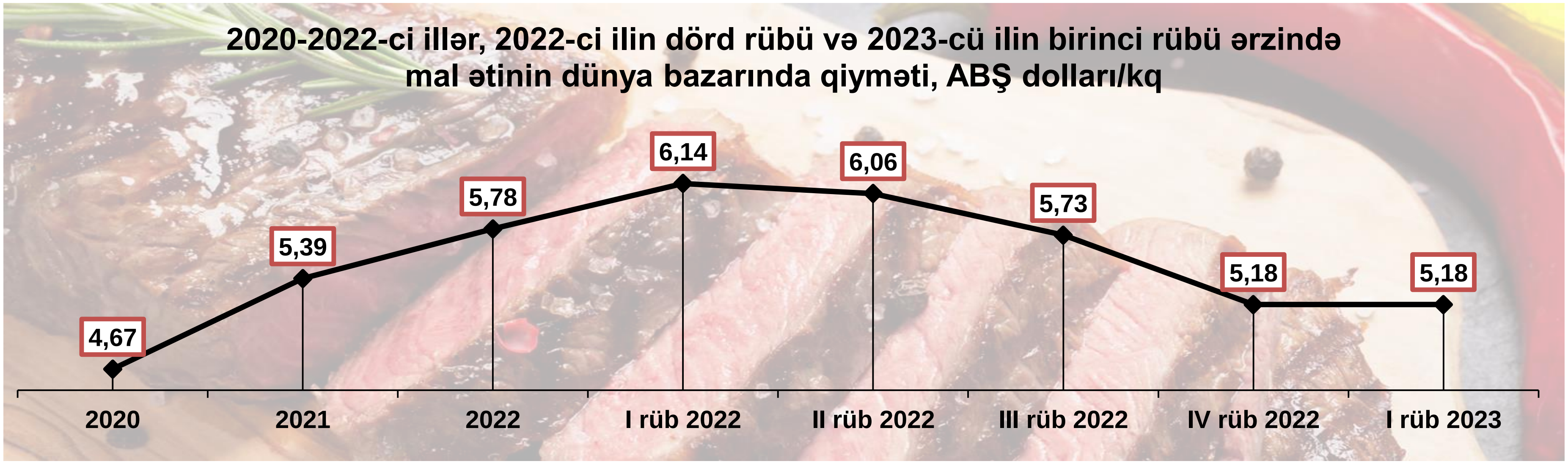

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Qoyun ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ Aprel ayında qoyun ətinin qiyməti son bir il ərzində özünün ən yüksək həddinə çatmışdır. Belə ki, Avropa bazarında qoyun ətinin 1 kiloqramının orta qiyməti ötən aya nisbətən 7.5% artaraq 8.3 ABŞ dolları səviyyəsinə yüksəlmişdir.

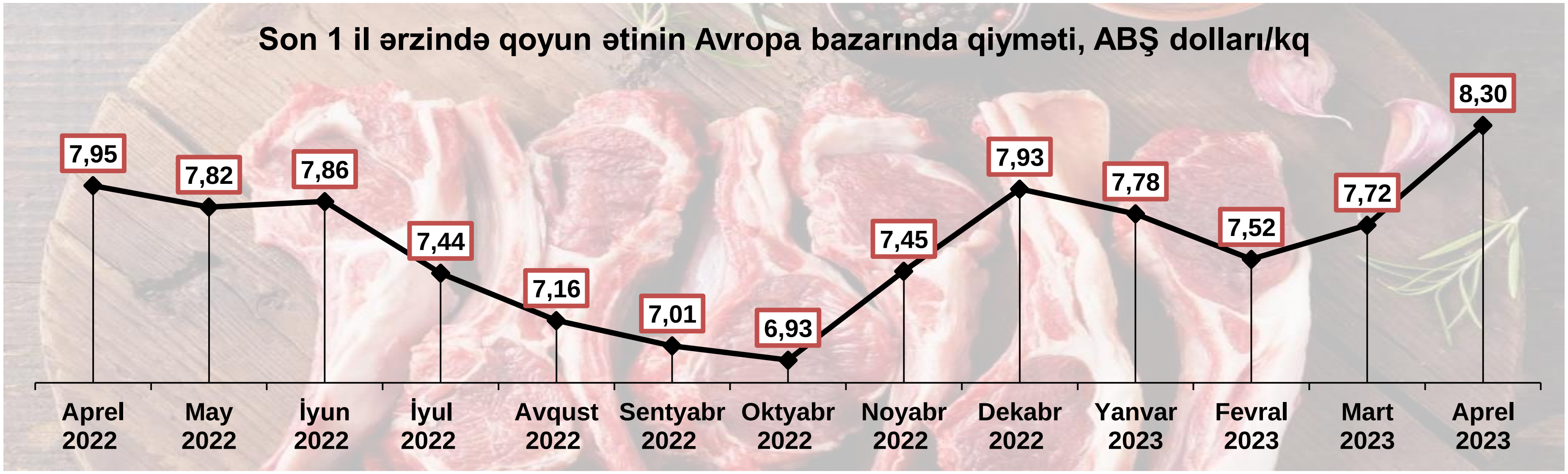

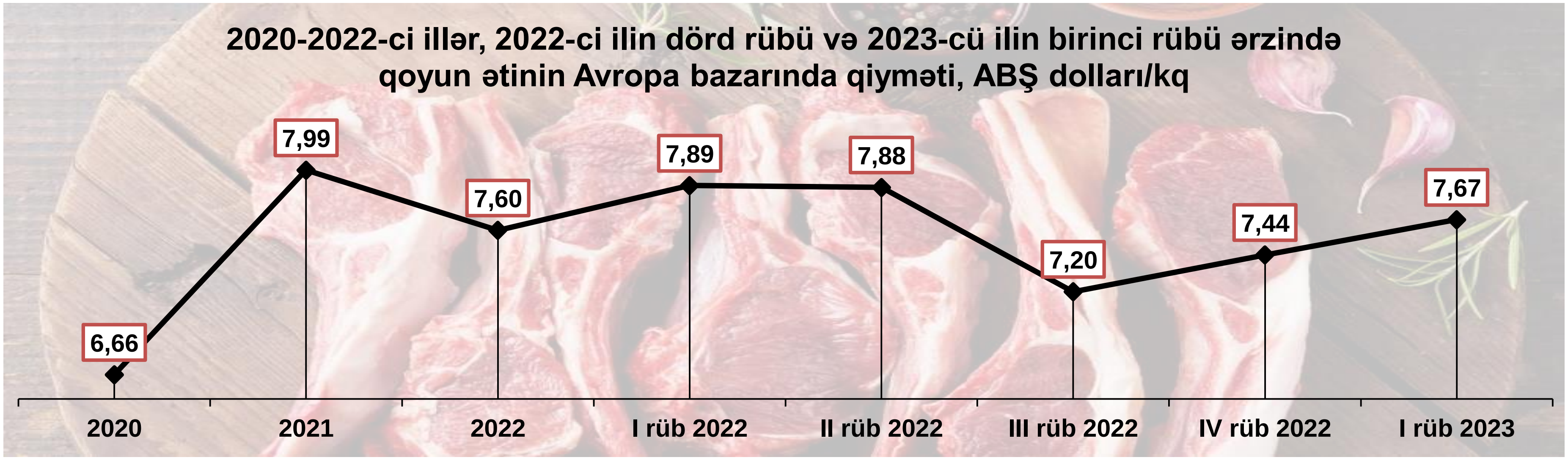

Mənbə: https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html

Donuz ətinin Avropa bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2023-cü ilin aprel ayında Avropa bazarında donuz ətinin 1 kiloqramının qiyməti əvvəlki aya nisbətən 5.7% artaraq 2.6 ABŞ dolları səviyyəsinə yüksəlmişdir.**

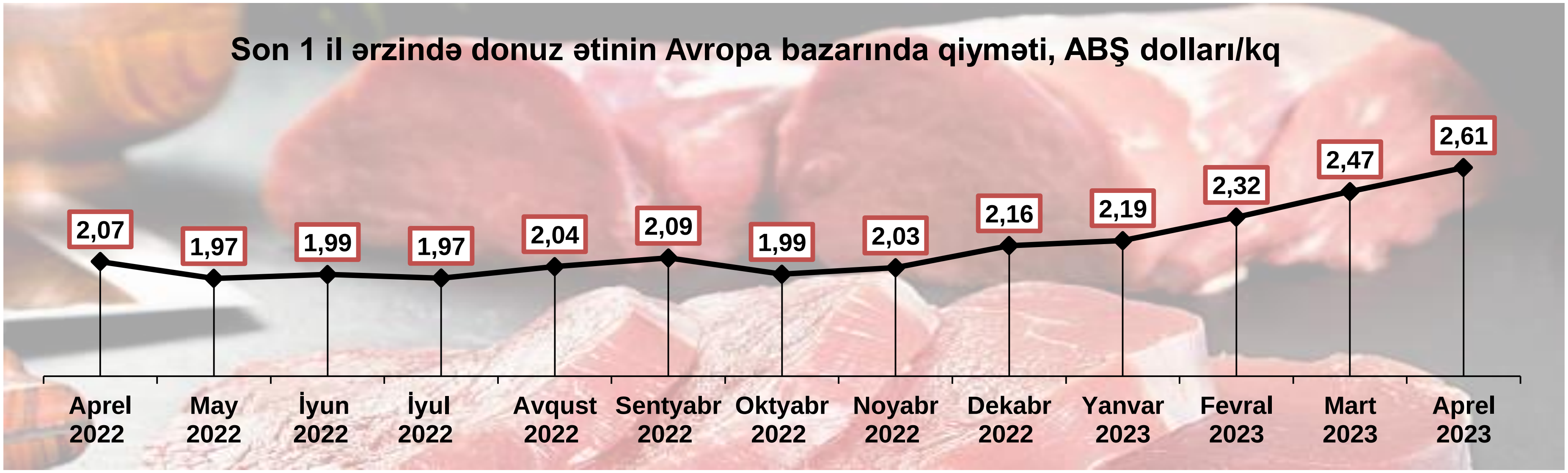

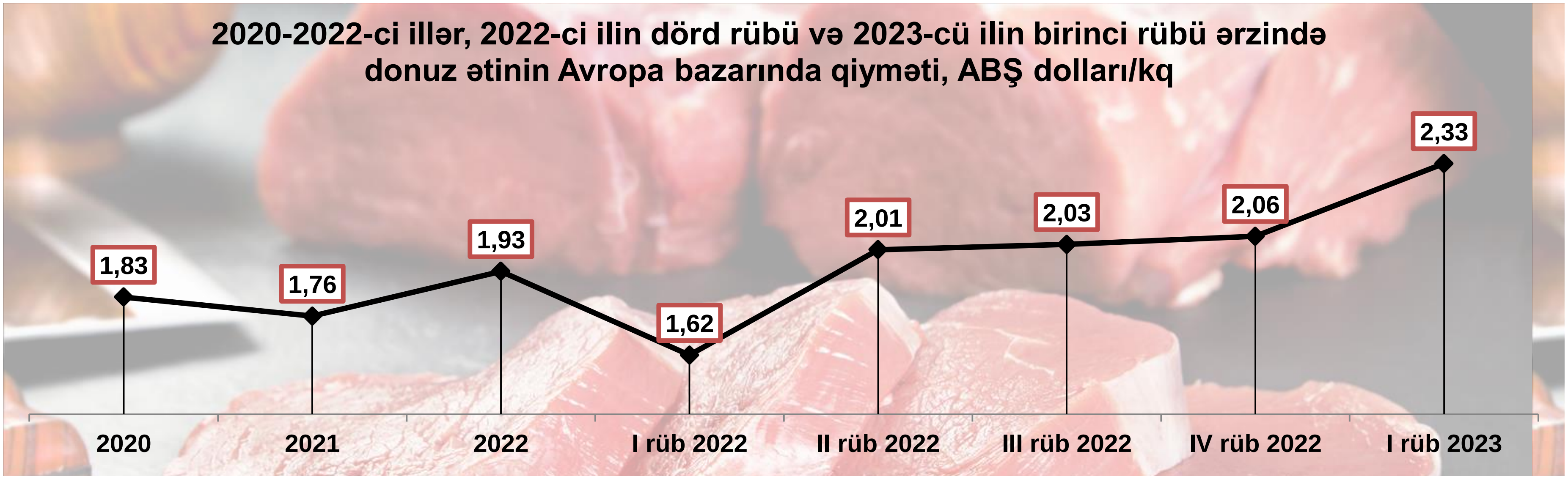

Mənbə: https://agridata.ec.europa.eu/extensions/DataPortal/prices.html

Quş ətinin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **Quş ətinin 1 kiloqramının dünya bazarı qiyməti aprel ayında əvvəlki ayla müqayisədə 1.2% artaraq 3.37 ABŞ dolları səviyyəsinə qalxmışdır.**

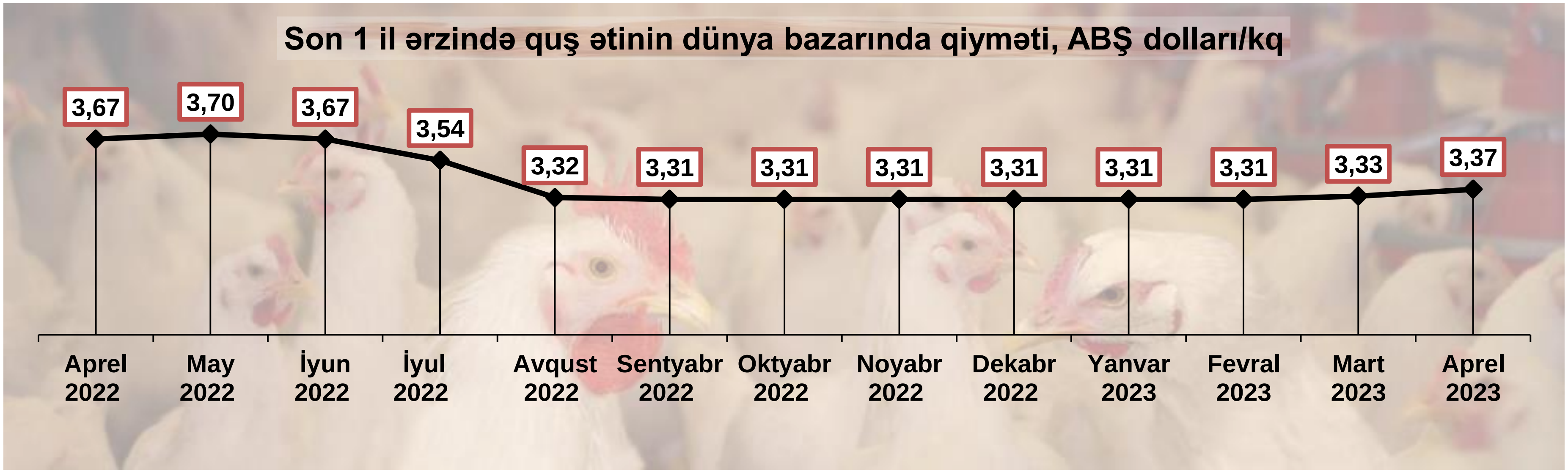

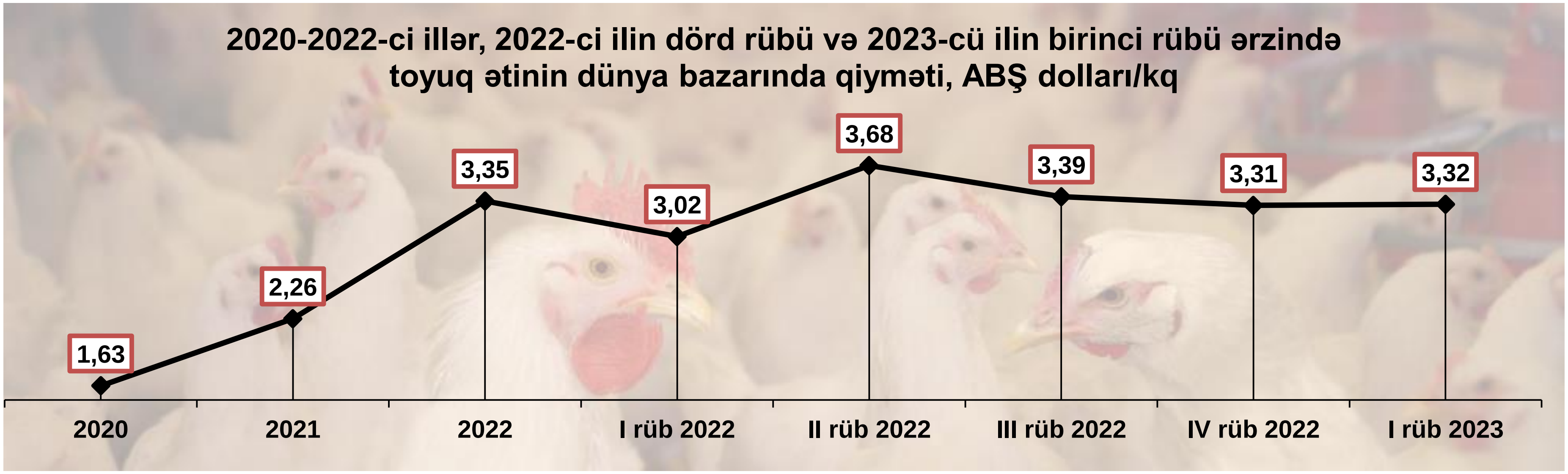

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets#1

Südün dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

➢ **2023-cü ilin mart ayında süd xammalının 1 tonunun fermadan satış qiyməti əvvəlki ayla müqayisədə ABŞ-da 2.3%, Yeni Zelandiyada 3.7% azalmaqla müvafiq olaraq 465 və 392 ABŞ dolları olmuşdur. Avropa İttifaqı bazarında isə aprel ayında qiymət əvvəlki ayla müqayisədə 0.6% azalaraq 536 ABŞ dolları təşkil etmişdir.**

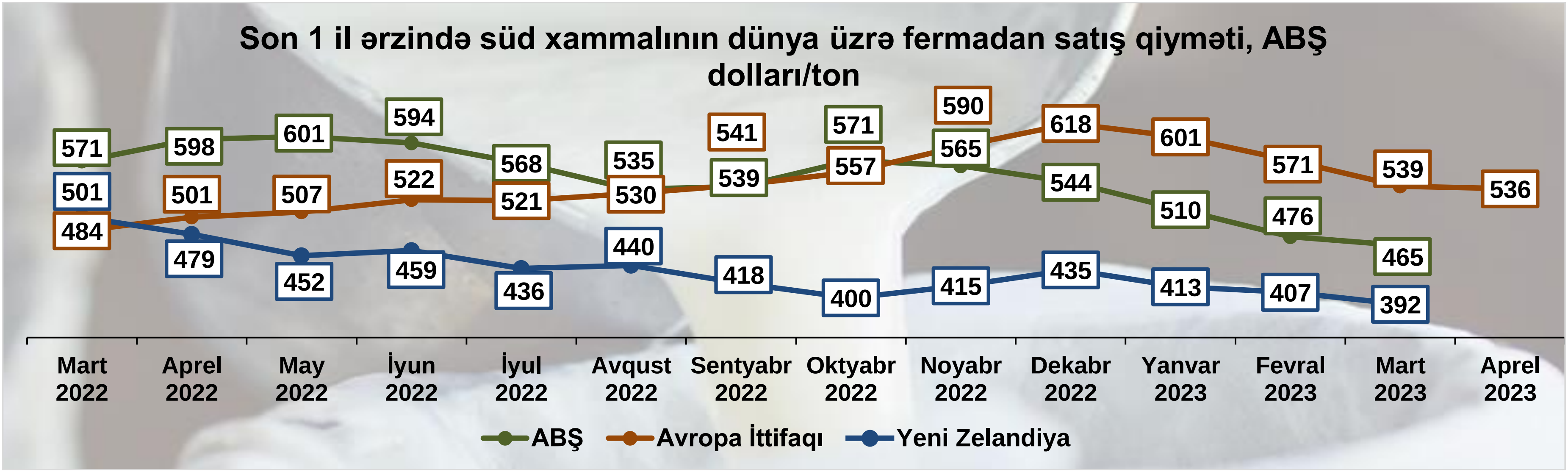

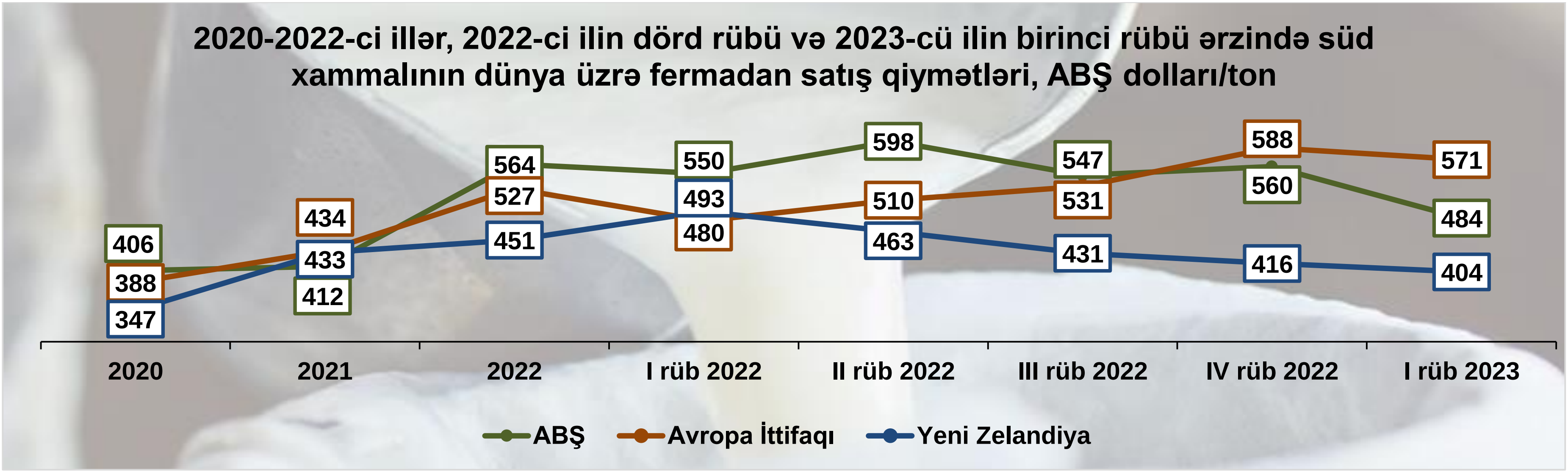

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

➢ **Quru südün 1 tonunun qiyməti 2023-cü ilin aprel ayında əvvəlki ayla müqayisədə ABŞ-da 2.7% azalaraq 4630 ABŞ dolları, Avropa İttifaqında isə 0.2% artaraq 3724 ABŞ dolları olmuşdur.**

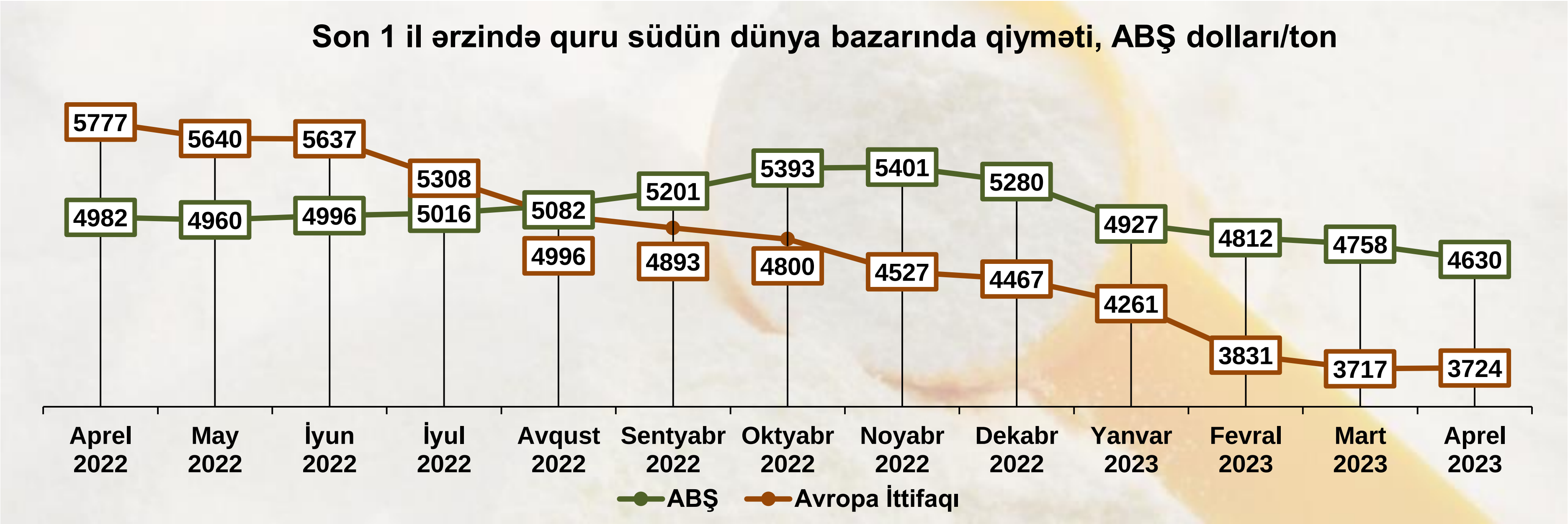

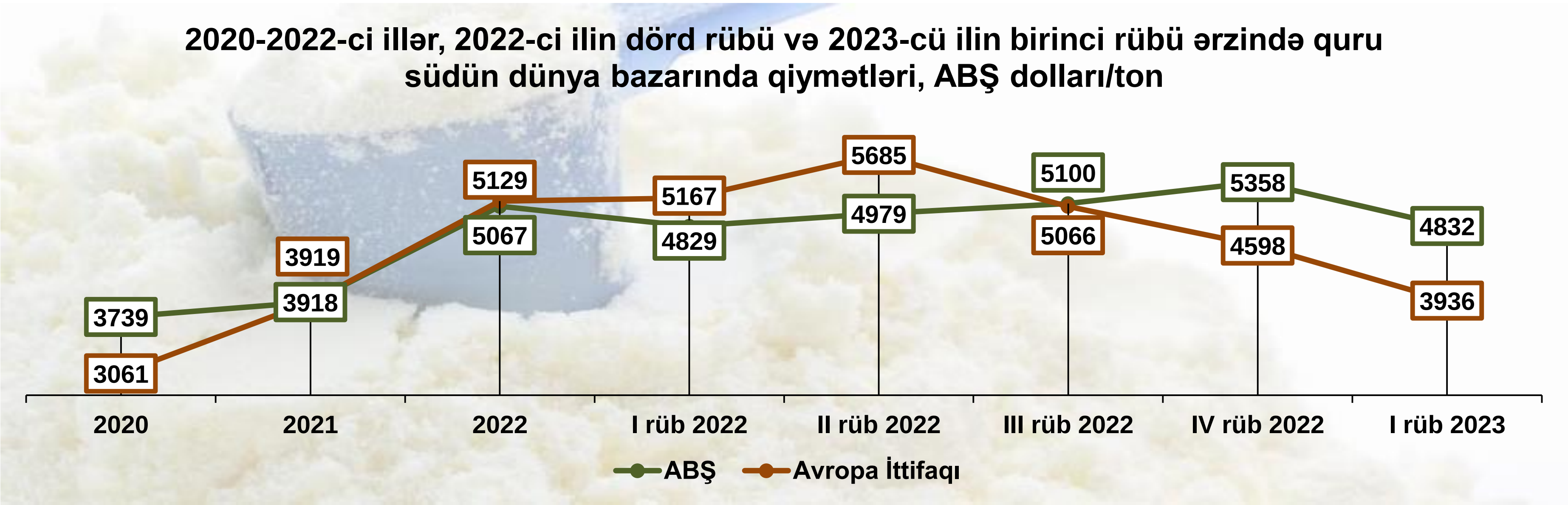

Mənbə: https://www.clal.it/en/index.php

Gübrənin dünya bazarı qiymətinə dair qısa icmal

- Aprel ayında kalium və azot gübrələrinin qiyməti əvvəlki aya nisbətən müvafiq olaraq 11.2%, 0.04% azalaraq 408 və 313 ABŞ dolları, fosfor gübrəsinin qiyməti isə 2.3% artaraq 550 ABŞ dolları səviyyəsində qərarlaşmışdır.

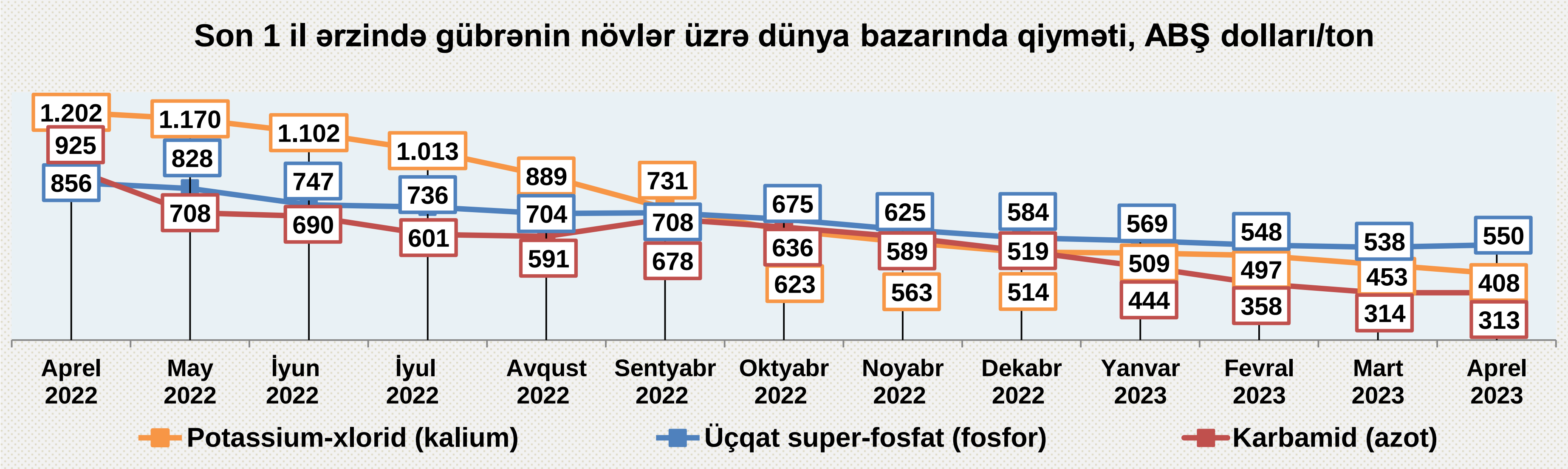

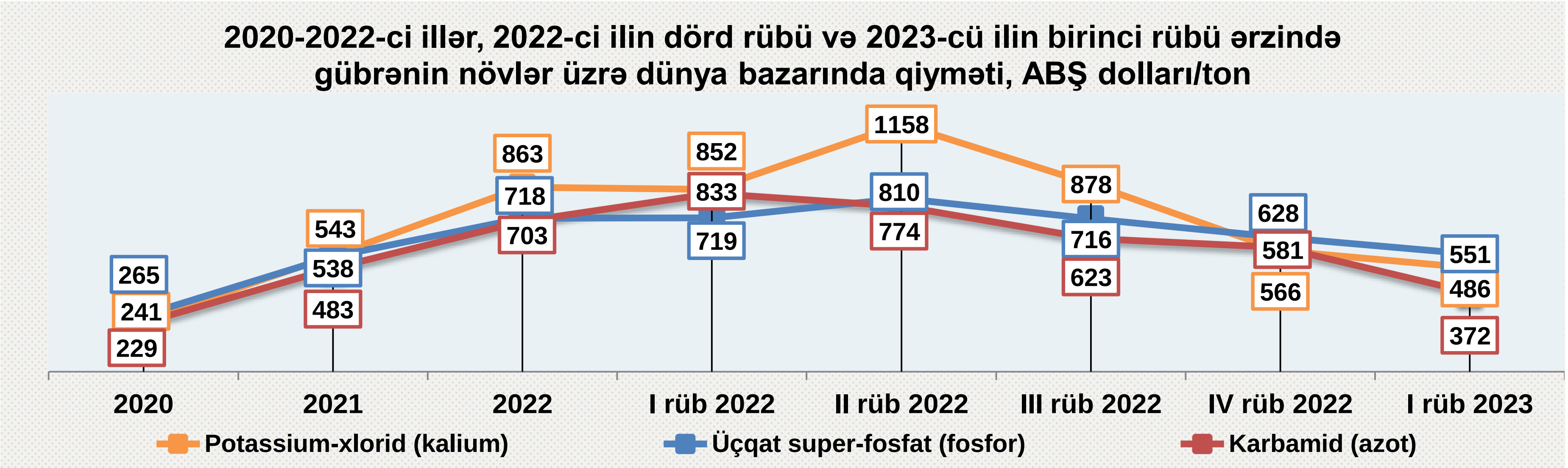

Mənbə: https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets

Əlaqə:

(+994 12) 599-08-88

www.atm.gov.az

info@atm.gov.az

Nizami küçəsi, 92
AZ 1010 Bakı, Azərbaycan

AQRAR TƏDQİQATLAR MƏRKƏZİ